

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrtletja 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 22. vel. travna 1874.

List 21.

Koledar za naslednji teden.

Majnik. Veliki traven.

24. Binkoštna nedelja. Evangelij: „Ako me kdo ljubi“. (Jan. 14.) Marija pomoč kristjanov. — Po čudoviti zmagi kristjanov zoper turke je sv. papež Pij V zapovedal v lavretanske litanije vverstiti verstico: „Pomoč kristjanov“ (glej 5. maj.), praznika pa z imenom: „Marija pomoč kristjanov“ ni še bilo, tega je še le poznejše pobožni, prečastiti papež Pij VII l. 1813 v vesoljni katoliški cerkvi obhajati zapovedal. Prilika k temu je bila ta-le: Mogočni francoski cesar Napoleon I, ki je hotel ves svet pod svojo oblast spraviti, je bil porabil tudi papeževe dežele. Papež Pij VII mu oporeka; ker pa Napoleon za to nič ne misla, ga papež 10. jun. 1809 izobči. Napoleon ukaže generalu Radetu sv. očeta vjeti in iz Rima peljati, kar se je zgodilo 6. jul. 1809. Radet pelje papeža na Francosko, pa se kmalo verne ž njim v Savono, primorsko mesto na Piemontškem. Tukaj biva papež vjet blizo pet lét. V Savoni je cerkev s slovečo, čudežno podobo Marije Device z naslovom: „Mati usmiljena“. Do te podobe je imel Pij veliko spoštovanje in zaupanje, in to podoba je obljubil kronati, pa vjet ni premogel. Leta 1812 je bil Pij peljan iz Savone v mesto Fontenbló blizo Pariza. Cesar prisili sv. očeta, da se svojim deželam odpove; toda kmalo prekliče prisiljeno odpoved, toraj ga zopet v Savono vlečejo. Pij ne omahuje v zaupanju na pomoč Marije Device, in ni bil osramoten v svojem zaupanju. Napoleona zadene šiba Božja: on, ki se je izobčenju posmehoval, ter je rekel, da zato ne bode padalo orožje iz rok njegovim vojakom, je mógel leta 1812 gledati, ko je res orožje padalo vojakom iz ozebenih in premerlih rok na Rusovskem. Napoleon, v veliki bitvi pri Lipsiji 1813 premagan, se je mógel 14. avg. 1814 odpovedati cesarstvu v tisti sobi v Fontenblo-u, v kateri je bil Pija posilil, da se je odpovedal svojim deželam. Napoleon je mógel iti v pregnanstvo na otok Elbo. Papež Pij VII, iz jetništva v Savoni rešen, 1813 déne čudežni podobi na glavo Marije Device zlato krono, gre 24. majnika ravno tega leta z veliko slovesnostjo v Rim, v naj večí veselje ljudstvu in vesoljni katoliški Cerkvi. V spominj te vesele prigodbe so papež Pij VII zapovedali, da naj se 24. maja obhaja praznik Mariji pod naslovom: „Pomoč kristjanov.“

Na prošnjo Marije prečiste Device reši, o Bog! tudi sedanjega papeža Pija IX iz rok njegovih sovražnikov, in daj nam čakati takošno veselje, kakoršno so imeli verni 24. majnika 1813. leta! —

Sv. Afra sprič. v Istri; sv. Zoel, Servilij, Feliks, Silvan in Diokel sprič.; sv. Vincencij Lirinski, mašnik, sloveč z učenostjo, spoz.

25. Binkoštni ponedeljek. Praznik. Sv. Gregorij VII papež. Bil je v začetku 11. stoletja rojen v Saoni na Laškem, z imenom Hildebrand. Njegov oče je bil pobožen mizar. Deček, ki še ni znal brati, je v delavnici svojega očeta z iverčiki igraje sestavil besede 71. psalma: „In bo gospodoval od morja do morja“. Božja roka je dečku vodila roko, da je sestavil te besede, ktere so pomenile njegovo prihodnjo gospostvo. Sprejme ga v izrejo njegov stric, opat na hribu Aventinu. V vsih rečéh verli in prav dobri mladeneč stopi v sloveči benediktinski samostan v Klunijaku na Francoskem. Kmaló je bil prednik v tem samostanu. Po tem je bil zvoljen opat v samostanu sv. Pavla zunaj rimskega mesta, spet kmalo po tem kardinal rimske cerkve. Peterina papežem zaporedoma je zvesto služil, ter jih je močno podpiral z besedo in z djanjem v vladanji svete Cerkve. Papež Viktor ga pošlje na Francosko, kjer lugdunskega škofa s čudežem nažene k očitnemu spoznanju njegove pregrehe, da je bil škofijo z denarjem kupil. Po smerti papeža Aleksandra II so njega zoper njegovo voljo papeža zvolili 22. apr. 1073 in mu dali ime: Gregorij VII. Kardinal se močno brani, zbrano ljudstvo pa vpije: „Sv. Peter nam je Gregorija zvolil gospoda in papeža.“ — Tisti časi so bili silno spačeni: vladarji, knezi in drugi visoki gospodje so škofije, opatije in druge duhovnije in duhovske službe na dražbo prodajali, ktere so le nevredni duhovni kupovali, ki so pasli sebe, ne pa čede; nekteri tacih so se celo ženili. Takim pregrešnim napakam se je Gregor VII z vso apostolsko serčnostjo in oblastjo ustavljal in jih zatiral. S tem si je nakopal veliko nasprotnikov in sovražnikov. Naj večí sovražnik je bil nemški kralj Henrik III. Bil je tako malopriden, da ne le bogoljubni visoki duhovni so bežali z njegovega dvora, ampak tudi njegova lastna mati. Bil je pa le še bolj razuzdan, vse ljudi je pohujševal in lepo edinost med duhovsko in posvetno oblastjo je bil skoraj popolnoma razdjal. Gregor ga zavoljo njegovih hudobij po zahtevanju 110 škofov izobči in k sebi na odgovor pokliče. Kralj pride skesan v grad Kanoso, pa le prisiljen, ker so ga nemški knezi žugali odstaviti, ako se s Cerkvijo ne spravi.*) Papež ga odveže. Henrik se verne

*) Dolgo časa se je ustavljal papež vsim prošnjam, ker s cerkvenimi kaznimi se ni igrati, breznačajnemu cesarju pa ni mogel zaupati. Vedil je, kako je delal cesar v saksonki vojski, koliko obetal in kako malo spolnil. Kakor pričajo naj zanesljivši pisavci, si je bil cesar sam prav oestro pokoro izvolil, toraj naj Bizmark in

na Nemško, in je stari in še večji grešnik. Gregor ga zopet izbóči. Henrik pride s svojo vojsko na Laško, zvoli ravenskega škofa za papeža z imenom: Klemen III, oblega Rim dvé leti; Rimljani mu odpró vrata, Henrik posadí Klemena na stol sv. Petra, in se dá od njega kronati za nemškega cesarja. Robert, vojvoda Normanov, pridere s svojo vojsko v Rim, bilo je veliko klanje in požiganje. Gregor pogasi ogenj s sv. križem, se umakne na goro Kasino, potem v Salerno, začne bolehati, in sklène svoje viharo življenje v vojski za resnico in pravico in zoper ostudne pregrehe tistega časa v 12. letu svojega papeštva l. 1085. Njegove poslednje besede na smertni postelji so bile: „Ljubil sem pravico, sovražil pa krivico, zategavoljo umerjem v pregnanstvu“. Njegovo truplo je bilo v Salerni pokopano, 500 lét pozneje pa nestrohnjeno vzdignjeno. Mnogo čudežev se je zgodilo.

Ljubi kristjan! po zgledu sv. Gregorja VII ljubi pravico in sovraži krivico, če tudi moraš zavoljo tega preganjanje terpeti. Kristusove besede naj te tolažijo in ti serčnost dajejo: „Blagor zavoljo pravice preganjanim; ker njih je nebeško kraljestvo.“ (Mat. 3, 10.) —

Sv. Urban papež, Rimljan, je pod cesarjem Aleksandrom Severom veliko malikovavcev spreobrnil k veri v Kristusa, med njimi Valerijana, sv. Cecilije ženin, in njegovega brata Tiburcija, ki so dosegli vsi mučeniško krono.

26. Binkoštni torek. Sv. Filip Nerij, spoz. V Florenciji, sin premožnih staršev, rojen 21. mal. serp. 1515. Deček pri 5 letih je že razodeval svojo prihodnjo svetost. Ko je bil Filip 18 lét star in dobro podučen, ga oče pošlje v Šent-German pod Kasinsko goro k svojemu bratu, bogatemu kupčevavcu, kateri bi ga bil rad kupčevavstva izučil in mu vse svoje premoženje zapustil; Filip pa nima do tega opravila sercá, se verne v Rim, uči v hiši plemenitnega gospoda njegova sina, ki ju v prava angelja preobrazi, in obiskuje bogoslovske šole. Filip ni bil še duhoven, pa je že v dvoru lateranskega papeževega poslopja po navadi tistega časa ljudstvo učil, in jih je veliko na pot čednosti pripeljal. Njegova učenost in vednost je jela po Rimu sloveti. Po noči je sedmere vélike cerkve obiskoval. V svojem 29. letu je Filip binkoštno nedeljo prosil darov sv. Duha, in v njegovem sercu se je vnela tolika ljubezen do Boga, da njegovo razširjeno serce ni imelo v njegovih persih prostora; po čudežu se mu persi razširijo, ter se mu dve rebri zlomite brez bolečine. Po nasvetu svojega spovednika je Filip vstanovil bratovščino v čast presveti Trojici, in ta bratovščina je imela nalogo uboge romarje pod streho jemati in jim streči. V letu 1551 je bil Filip po spovednikovi volji v svojem 36. letu za mašnika posvečen. Filip mašnik je bil oče ubozih, vdov in sirot, pri-

njegovi lizuni grajajo svojega Henrika, ne pa papeža, ako bi bilo v pokorjenji kaj grajavnega. Očitne pokorila, kakor piše dr. Gröne, po takratnih zapopadkih niso veljale za nobeno nečast. Celo protestanški zgodovinar Luden pravi: „Prigodek v Kanosi, premišljevan z obzora tistega časa, nima nič nevrednega v sebi. Od osebnega sovraštva Gregorijevega do Henrika ni bilo nobene sledi.“ Papež ga je po tridnevni obravnavi in prav ojestrem očitnem pokorjenji izbóčenja odvezal.

Pa kako po pravici je dvomil nad njegovim poboljšanjem, se je kmali pokazalo. Henrik ni bil možbeseda, vatale so naj večji zmešnjave, lažnjivi papeži in lažnjivi cesarji. — Sovražniki papežev so iskali tudi tega moža naj čistejšega značaja z blatom okidati, kakor veliko družih, k čimur pa v vsi zgodovini ni ne naj manjšega dokaza, še sence dokaza ne.

jatelj otrokom, tolažnik žalostnih, vodnik zmotenih, neutrudljiv spovednik, goreč oznanovavec večnih resnic in poseben častivec Marije prečiste Device. Bog mu je bil podelil posebne darove, dar čudežev in prerokovanja, čiste in nečiste je po duhu spoznal, večkrat je bil v duhu zamaknjen. V hudi bolezní je zdihoval: „O Gospod, pomnoži mi bolečine, pomnoži mi pa tudi potrpeljivost!“ V Gospodu je zaspal 26. maj. 1595. Rimljani ga posebno častijo, svojega aposteljnega imenujejo, in dan na dan v njegovi kapeli na pomoč kličejo.

Vodilo sv. Filipa Nerija so bile te-le besede: „Kaj pa potlej“. Nek imeniten mladeneč pride k Filipu, ter mu pripoveduje, da pojde na visoke šole in se bo pravic učil. Filip ga vpraša: „Kaj pa potlej?“ Mladeneč: „Potlej bom doktor pravic.“ Filip: „Kaj pa potlej?“ Mladeneč: „Potlej bom pravde razsojal in po deželi slovel.“ Filip: „Kaj pa potlej?“ Mladeneč: „Potlej si bom veliko denarjev prislužil, lepo hišo, konje in kočijo kupil, se oženil in zložno živel.“ Filip: „O presrečni človek! kaj pa potlej?“ „Potlej — potlej“, mecá mladeneč in umolkne. Ta beseda — „potlej“ — je mladencu vedno donela po ušesih, odpovedal se je nečimernosti tega svetá, ter je stopil v njegovo družbo, in v nji je pobožno živel do smerti. — Tudi nam naj doné po ušesih te besede: „Kaj pa potlej?“ Potlej pride smert, in vsega časnega je konec, potlej nastane večnost. —

Sv. Elefterij pap. sprič.; sv. Kvadrat, učenec aposteljnov in sprič.; sv. Avguštin šk., oznanjevalec sv. evangelija na Angleškem, spoz.

27. Sreda kvaterna. Post. Sv. Marija Magdalena Pacijeva, devica karmelitarica. Rojena je bila v Florenciji 11. apr. 1566, iz imenitne rodovine Pacijeve. Deklica v 7. l. je razodevala blago in pobožno serce, ker si je pri zajuterku in južini pritergovala, in pritergano ubogim šolaricam delila. Po sv. Rešnjem Telesu je močno hrepenela, pa še ni imela dovoljenja ga prejemati: toraj je prav blizo tam klečala, kjer so druge obhajali. V svojem 10. letu je prva sv. Obhajilo prejela, in je Kristusu vedno devišstvo obljubila. V 17. letu je v karmelitski samostan v Florenciji stopila, kjer je bila zgled v vsih čednostih tega silno ostrega reda. Pet lét je po Božjem povelji ob samem kruhu in vodi živela, svoje telo je z oštrim pasom, bičanjem in čuvanjem krotila. V njenem sercu je gorel silovit ogenj svete ljubezni do Boga. Zamaknjena pogosto je vidila nebeške reči. Prišle so pa nad njo po Božjem dopušenji britke ure mnogih prehudih skušnjav. Njena duša je bila otožna in žalostna, Božje ljubezni ni več čutila, do molitve in premišljevanja ni imela veselja, od vsih je bila zapušena in zaničevana, da je hinjavka, in da so bile njene zamaknjenja gola zmota in goljufija. Vse te skušnjave in britkosti je z junaško potrpeljivostjo in z globoko ponižnostjo pét lét prenašala, in v premišljevanji Kristusovega terpljenja tolažbe iskala. Pri vsih notranjih britkostih in težavah je vse svoje dolžnosti z vestno natančnostjo spolnovala. Za junaško zmago v tolicih skušnjavah Bog plačuje Magdaleno s posebnimi darovi. Binkoštno nedeljo 1590 so vse poprešnje skušnjave jenjale, Gospod se ji mnogokrat prikazuje, jo z nebeškimi tolažbami napolnuje, ji da viditi veličastvo mnogih svetnikov, ter ji med mnogimi darovi podeli tudi dar prerokovanja. Prosi pa Gospoda, naj néha jo s tolikimi darovi obkladati, da ne bo njega zavoljo samih dobrót, ampak zavoljo njega samega tudi v svojem terpljenji ljubila. Gospod jo usliši, ter ji pošlje hudo bolezen, ona pa v bolečinah zdihuje: „Terpeti, ne pa umreti!“ Magdalena zaspí v Gospodu 25. maj. 1607 v 42. letu svoje starosti in v 25. letu svojega samostanskega življenja. Poprej od hudih bolečin vsa shuššana

in bleda devica je bila na mertvaškem odru zdajci polnega obraza, lepa in cveteča; prijeten duh je puhtel od nje. Mehkužen mladeneč jo pride gledat; Magdalena pa svojo glavo na drugo stran oberne. Mladeneč se prestraši in spreoberne.

Pobožna duša! ki se skerbno greha varuješ, če morda tudi po Božjem dopušenju takošne skušnjave in notranje britkosti terpiš, kakoršne je sv. Magdalena pet lét terpela; če si v molitvi in pri Božji službi nekako otožna in zapuščena; če ne čutiš notranjega veselja, tolažbe in ljubezni do Boga: v taci britkih urah opravljaj vse svoje molitve, ki jih v navadi imaš; spolnuj natančno dolžnosti svojega stanu, išči tolažbe v premišljevanji Kristusovega terpljenja, in zdihovaje prosi Boga po Kristusovem zgledu na vertu Getzemani: „Moj Oče! ako je mogoče, naj gré od mene ta kelih terpljenja; pa vender ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti“. (Mat. 26, 39.) Kdor le zato moli, da notranje sladkosti in tolažbe čuti, je njegova ljubezen do Boga še kaj nepopolnoma, je sebična ali samopridna; on ljubi le bolj sebe, kakor pa Boga. —

Sv. Janez papež sprič.; sv. Restituta dev. sprič.; sv. Ranulf sprič.; sv. Evtropij šk. spoz.

28. Četertek. Sv. German, škof v Parizu spoz., iz Avgustoduna (Autuna) na Francoskem, r. 496. Božja previdnost je bila Germana za kaj višega odmenila, zato ga je dvakrat silovite smerti otela. Mladeneč je v čednosti in v vednosti tako napredoval, da ga je ondotni škof Agripin diakona, in tri leta potem mašnika posvetil. Agripinov naslednik Nektarij ga je zvolil opata v samostanu sv. Simforijana. Opat je oistro živel in je svoje podložne bolj z zgledom kakor z besedo vodil na pot samostanske popolnosti, zlasti pa je rad delil ubogim; takaj le en zgled: Nekega dne je bil ves kruh ubogim razdelil, zato nekteri njegovih bratov godernjajo; to slišati ga serce močno boli zavoljo njihove nepopolnamosti, gre v svojo celico in jokaje Boga prosi, naj jim ne šteje v greh. Pa glej! ko móli, pride gospá z dvojno s kruhom obloženo tovarno živino k samostanskim vratam, drugi dan pa poln voz živeža. Godernjavci osramoteni ga prosijo odpušenja. Po smerti škofa Evzebija v Parizu zvolijo čudodelnega opata za škofa. German škof ni nič spremenil v svojem oistrem življenji, ostal je ponižni, radodelni za Božjo čast vneti menih. Z močjo svoje besede je veliko visocih in nizkih spreobrnil. Ko je pridigoval, je bil viditi in slišati kakor angelj, ki je človeške serca presunjeval, in k pokori nagibal; gorjé njemu, kdor se ni njegovi besedi vdal. Tudi kralja Kildeberta je na pot pokore pripeljal, in ga tako omečil, da je s spreobilno milošnjo svoje grehe izbrisoval. Škof je bil njegov milošnjik. Nekega dne je dal škofu celih 3000 zlatih goldinarjev, da naj jih ubogim razdeli. German je doživel 80. leto. Nekaj dni pred bližnjo smertjo pokliče svojega pisavca, ter mu ukaže nad posteljo zapisati: „28. majnika“. Nihče ni vedil, kaj to pomeni; pa ravno ta dan je umerl l. 576. Opatija se je po njegovem imenu imenovala: „Opatija sv. Germana“.

Vodilo sv. Germana: „Lomi lačnemu svoj kruh, in vodi ubožce in potikavce (take, ki nimajo svojega pohištva) v svojo hišo; ko vidiš nazega, ga obleci, in ne zaničuj svojega mesá“ (Iz. 58, 7.), t. j. svojega bližnjega. —

Ss. Emilij, Feliks, Prijam in Lucijan sprič.; sv. Senator šk. spoz.; sv. Just šk. spoz.

29. Petek kvaterni. Post. Sv. Ciril, sprič. deček, sicer mlad v letih, pa dorašen v keršanski modrosti; še šibek na telesu, pa zmagovalen junak Kristusov. Sv. Firmilijan, škof v Cezareji na Kapadoškem, popisuje

njegovo serčnost in silovito smert. Vsega raztepenega in ranjenega zavoljo stanovitne vere v Kristusa pokliče sodnik v Cezareji k sebi, ter mu reče: „Dragi deček moj! usmiljenje imam s teboj, pa tudi tvoj oče, ki te je zaverigel, ter ti dedšino odrekel in ti zaperl svojo hišo, ti bo odpustil, in te vdeležil svojega premoženja, če moj dobri svét poslušáš“. Sveti mladenček je odgovoril: „Očetovega doma oropan, bom od Boga večje in lepše domovanje prejel; rad sem ubožen, da se večnega bogastva vdeležim; smerti se ne bojím, ker boljšega življenja pričakujem“. Te besede je govoril z nebeško resnobo in močjo. Sodnik ga ukaže zvezati in germado napraviti. Deček pa ne kaže tudi ne naj manjšega strahu in nepokoja, ampak gré serčno v smert. Sodnik ga poslednjič nagovori, rekoč: „Glej ogenj, o deček, ali si ne boš vender drugač pomislil?“ Ciril: „Zastonj si zažgal germado, če me misliš z njo strašiti; jaz hitim proti hiši nezmérnega bogastva; hrepenim po nji, da jo dosežem od Gospoda; zato me hitro umori, da jo toliko pred dosežem“. Veliko pričujočih joka, deček jih pa graja, rekoč: „Zakaj jokate? mari se veselite! Sej veste, da grem v večno domovanje“. Rabelj verže dečka na germado; Gospod sprejme njegovo sveto dušo v večno veselje.

Vodilo sv. Cirila: „V nebesa hočem priti po vsaki ceni“. To bodi tudi tvoja želja, tvoje prizadevanje; ker ozke so vrata, in tesna je pot, ktera pelje v življenje“. (Mat. 7, 14.) „Nebeško kraljestvo silo terpi, in silni ga nase potegnejo“ (Mat. 11, 12), vednega prizadevanja in zatajevanja samega sebe je treba. —

Sv. Maksim šk. spr., patron ljubljanske stolne cerkve: sv. Restitut sprič.; sv. Konora in njen 12letni sin sprič.; ss. Teodozija, mati sv. Prokopija sprič., in 12 pleminitih gospej sprič.

30. Sabota. Post. Zvelič. Andrej, sprič. v Carjem gradu, je bil rojen na otoku „Kijo“. Z mladega je častil Marijo, in si jo je pomočnico in mater zvolil. Sedemnajst lét starega se je lotila huda merzlica; v tej bolezní stori obljubo vednega devištva, če mu Marija zdravje sprosi. Mladeneč kmalo dóbi ljubo zdravje, se podá berž ko ne po kupčiji v Carigrad, ki so ga mohamedanci v oblasti imeli; tam pa ga egiptovski kupčevavci zavidajo, ter ga krivično tožijo, da je bil na Egiptovskem keršansko vero zatajil in mohamedansko sprejel; zdaj pa jo je zapustil in je zopet kristjan postal. Mohamedanci pa imajo postavbo, da mora vsak s smertjo kaznovan biti, kdor od njih vere odstopi. Andrej pred sodnijo terdi, da je bil zmiraj kristjan, da svoje vere ni nikoli zatajil, in da nikoli ni bil na Egiptovskem. To pričajo tudi kristjani, kteri so Andreja dobro poznali; toda njih pričevanje pri mohamedanski sodniji ni nič veljalo. Sodnik 9 dni zaporedoma z mnogimi grozovitimi mukami mladenča sili, da naj se odpové keršanski veri, in naj sprejme mohamedansko. Pervi dan ga rabeljni začnejo z jermení in šibami strahovito pretepati; Andrej strepetá, ter ga skušnjava obide, da ne bo mogel prestati take muke; pa berž zakliče: „O presveta Devica Marija, stoj mi na strani!“ in potem junáško preterpi vse muke. Po noči se mu vse rane zacelijo. Drugi dan ga z železnimi kaveljni vsega razpraskajo in razmesarijo; mladenec pa zopet zakliče: „O Marija, pomagaj mi!“ Tako je tudi naslednje dni Marijo na pomoč klical, ko so ga tretji dan natezali, in mu vse ude izpahnili, vse druge dni pa so mu vsak dan nekaj mesá z života zrezali; 9. dan je rabelj popolnoma odzdravljenemu, cvetečemu mladenču glavo odsekal 29. maj. 1465. Rabeljni hočejo sv. spričevavca v morje vreči, sultan pa dóvoli kristjanom, da ga po keršanski šegi pokopljejo. Bilo je več ko 10,000 pogrebcev, med

njimi tudi veliko turkov. Ko je sultan zvedil, kako neusmiljeno so z mladenčcem ravnali, se je močno serdil nad nečloveškim sodnikom, in je veliko zaprtih kristjanov iz ječe izpustil.

Vodilo zveličanega Andreja: „Marija je moja pomočnica“. V sleherni sili kliče Marijo na pomoč. Sv. Bazilij pravi: „Kolikor više je Marija v nebesih, toliko milejše se na nas ozira, ter preserčno želi vsim dati Odrašenika, ki ga je za vse v svojem naročji nosila.“

Sv. Feliks pap. sprič.; ss. Bazilij in Emelija njegova žena, starši sv. Bazilija Vélicege spoz.; sv. Ferdinand III kralj spoz.

Katoliški škof preganjan.

Leta 401 po Kristusu so se pripravljali sv. Janeza Zlatoustu vleči v preganjanje, in o tej priliki je škof svoje vernike nagovoril tako-le:

„Veliko valov, strašni viharji — pa se ne bojimo potopa: zakaj mi stojimo na skali! Naj le morje buči, te skale razdajalo ne bo; naj fruli vihar, ladija Kristusova se potopila ne bo.“

In pa, kaj se bomo bali? Smerti? Kristus je moje življenje, smert moj dobiček. Pregnanstva? Gospodova je zemlja in vse, kar jo napolnjuje. Zgube posestev? Nič nismo seboj prinesli na svet, nič ne bomo iz njega nesli seboj. Kar ima svet strašnega, to zasmehujem. Ne trepečem pred révášino, ne hrepenim po bogastvu, ne derhtám pred smertjo, ne vežem se na življenje — razun samo če zarad vaših duš!

Zató — in posebno zarad tega, kar bom vam zdaj povedal — prosim vas, preljubi, bodite serčni in neomahljivi. Noben človek vas ne bo iztergal z naše nasprotne ljubezni. Ktere je Bog zedinil, jih človek ne bo ločil. Ako je ta beseda resnična pri zvezi moža in žene, koliko vse bolj pri zedinjenju med cerkvijo in njenim ženinom (škotom)!

Napadajo pa našo zvezo? Kdor koli si, ki stopaš na boj, kaj boš dosegel družega, kakor da se moja slava zvišuje, ti pa svojo moč zapravljaš in samega sebe v brezno pogrezvaš? Grenko ti bo bercati v ostro; zakaj, ti ne boš skerhal čstna, temveč si ranil sam svojo petó. Ravno kakor valovi, ki se zaganjajo v pečino, nič ne opravijo, razun da se razperšijo in v péne razbijejo. Nobena stvar se v trdnosti s Cerkvijo mériti ne more. O umerljivec, ki jo napadaš, odverzi orožje, da v nič ne spraviš svoje lastne moči!

Kar ti počenjaš, se pravi nebesa napadati. Ako greš nad človeka, je zmaga dvomljiva; se zaletiš pa v Cerkev, je nemogoča. Vso zémeljsko moč neskončno preséga Božja vsemoč. Se hočemo mar z Vsemogočnim poskušati? Bomo kali močnejši od njega? Bog je postavil temelje, kdo jih bo pretrésel? Ti ni znana njegova mogočnost? Pogleda zemljo, in se trese; ukaže, in omahne, ostermi.

Koliko bolj bo to pri Cerkvi. Zarés, terdnejši je Cerkev — ne le memo zemlje, ampak mem neba samega: zakaj „nebo in zemlja bo prešlo, moje besede pa ne bodo prešle.“ Ktere besede? „Ti si Peter, in na to Skalo si bom zidal Cerkev, in peklenske vrata je ne bodo premagale.“ Ne verjameš besedi Božji? Verjemi dogodbam.

Koliko trinogov se je vzdigovalo v vojsko nad Cerkev! Koliko so rabili razbeljenih (pražnjev, koliko plamenih ognjiš! Koliko derečih zverin so hujskali! Koliko mečev brusili! In kje so sadaj ti sovražniki? V pozabljenem grobu, v večni temoti so pokopani; Cerkev pa je v sijanju svetlejši nad solnce. Kar so oni posedli, šlo je v nič; kar je té lastina, je neumerljivo.

Ako so bili kristjani nepremagljivi, kadar jih je bilo še malo število, kako bodo sadaj premagani, ko truma pobožnih obljuduje vso zemljo? „Nebo in zemlja bo prešlo, moje besede pa ne bodo prešle.“ Po pravici. Zakaj bolj kot nebo samo Bog Cerkev ljubi. Z le-té se je včlovečil in ne z le-unega, in nebo je zavolj Cerkev, ne Cerkev zavolj neba. —

Naj vas, preljubi, ne bega nobena sedanjih dogodb. *) Le za eno ljubav vas prosim: ohranite vero in zaupanje nepretresljivo! Veste, kako je Peter hodil po valovih in potem jél omahovati. Maloórnost ga je pripravila v nevarnost in ne veličina valov.

Nas je mar človeška volja sem pripeljala, ali pa me je kak človek v to vero vatanovil, da bi mi jo človek zamogel iztergati? Ne govorim tega iz prederznosti, ne da bi se bahal, Bog ne daj; — temuč da tiste zopet oserčim, kateri so se ne mara dali pretresti.

O duh prenežbožnosti, kaj ti bi bil zmožen Cerkev podreti? So mar zidovi Cerkev? Ne, ampak množica pobožnih vernikov. Lej, kako terdni, kako nepretresljivi so stebri, ki jih ne vežejo železne vezi, ampak vera. In kaj pravim, da zoper toliko trumo preganjanje nič ne premore? Ako bi bil tudi le en sam pravi vérník, ti bi ne bil premagavec! Ali še veš, kolike rane so ti usekovali spričevalci? Kako pogosto je nežna devica zoper tebe pred sodbo stopila? Po spolu mehkejši od voska — se je nepremakljivši od skale skazovala: ti si ji razmesaril strani, nisi pa ji vere pretrésel; meso je odjenjevalo, moč vere odjenjala ni; razdijano je bilo telo, duh je ostal; natora je omagala, poterpežljivost ni bila poškodovana. Tedaj še slabe ženske nisi premagal; kako si upaš številno in veri zvesto ljudstvo premagati? Ali ne slišiš govoriti Gospoda: „Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, sem jest med njimi!“ In kjer je tolika množica, zedinjena z ljubezni vezjó, tam bise (Gospod) pogrešal? Se zanašam mar na lastno moč? Ne, v posestvu imam obljubo Gospodovo, njegovo lastno-ročno pismo nosim seboj. Na to se opiram kakor na palico, to je moja zanesljivost, pelje me v varen zavetnik. Pretrése naj se vesoljni zemeljski krog, jest deržim v roki svojega Gospoda pismo za brambo, berem iz njega, ki mi je obzidje in bramba nepremagljiva. Ali naj vam berem pisano brambo svojega Gospoda? Rekel je, „jest sem pri vas vse dni do konca časov.“ Kristus je z menoj, koga se bom bal? Naj šumé proti meni valovi, naj se mi vse morje nasproti kopiči, vžiga naj se jeza gospodovavcev: manj kakor pajčevine se vsega bojim; in ako bi me ne zaderževala ljubezen do vas, danes veselí pregnanstvo nastopim. Zakaj to je moj vedni pregovor: Gospod, tvoja volja se zgódi, kjer sem jest, tam ste tudi vi, in kjer ste vi, tam sem tudi jest. Mi smo eno telo; ne telo ni od glave, ne glava od telesa ločena. Bodi si, da se ločimo po telesu, nas bo edinila ljubezen; prav da, tudi smert nas ne more ločiti. Naj se tudi razreši moje telo, duša bo živela in mislila na vas. Vi ste moje življenje, vi moja čast. Tisučkrat sem pripravljen za vas se darovati; in s tem, mislim, ne storim kaj odveč, ampak le svojo dolžnost, zakaj dober pastir dá življenje za svoje ovce. Tisučkrat naj me zokoljejo, tisučkrat mi telo razmesarijo; ta smert je moja nesmrtnost, te zalezovanja moja varnost. Je mar moje bogastvo razlog njih zalezovanja, ter bi se grizel zató? Ali moje hudobije, da bi žaloval? Moja ljubezen do vas je vzrok mojega terpljenja, ker vse darujem, da bi vas varne storil, da se kak tujic v ovčnjak ne priplazi in

*) Nova šega večkrat lažljivo piše: dogodeb, sodeb, služeb, družeb itd., kjer se polglasnik prav nič ne sliši; izpušča pa pred r, kjer se dosti razločno izgovarja.

čede ne davi. To je vzrok mojega boja, kateri sam že mi krono prisluzi. Kaj bi ne terpel za vas? Vi ste moji soderžavljani, vi moji rojaki, vi moji otroci, vi moji udje, vi moje telo, vi moja luč, in pa bolj varna memo le-te solnčne svitlobe. Bi mi mar mogli dati njegovi žarki, kar mi svitloba vaše ljubezni deli? Za mojo ljubezen do vas se mi vije vijenec v prihodnjem življenji, solnce pa mi koristi le v sedanjem življenji. Govorim vam kakor oče otrokom, in pa toliko bolj, ker se do mene tako podučljive in goreče skazujete in se med seboj skušate na poti čednosti iti pred mano! To je moja krona, to moja toláž, to kakor mazilno olje daje moč v hudih bojih; to deli življenje in nas pelje v neminljivo častitljivost.“

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Politično društvo „Slovenija“. (Konec.) Dr. Kosta je potem razsnoval zanimiv in precej obširen politički pregled bolj poslednjih dogodkov. Oziroma na Avstrijo je pojasnil zlasti razmero med centralizmom in federalizmom, pa kako je še le zdaj prav jasno, da so Čehi imeli prav, ki niso šli v državni zbor, in napčno mi drugi Slovani, da smo se ga ukljub njihovega svarjenja vdeleževali. Sicer federalizem po eni strani dobiva novih moči, po drugi jih zgubljuje. Grajal je v tem oziru mladoslovensko obnašanje. —

V Italiji novega rič, zbor pogosto nesklepčin, finansi pod klopjo, očitne varčnosti nobene itd. — Na Švicarskem je federalizem zgubil veliko vojsko, ker ondotni Nemci hočejo centralizem ter Lahe in Francoze v Švici pod svoj jarem spraviti. Zvijajčno so centralizem nekoliko zljajšali ter večino glasov dobili; vse počenjanje pa je sovražno katoliški Cerkvi. — Na Francoskem je zbor na odpustu. Prašanje je še zmiraj: ali kraljestvo, ali republika? Vse življenje Henrika V priča, kako vreden je, da svoj prestol zasede. Rudečkarji pa se ga strašno bojé. — Španjsko je v boju. Karol VII ima veliko dežele za-se. Če Serano dela za republiko, ali za Alfonsa, Izabelinega sina, se še ne vé. — Bolj veselo je na Angleškem in v Belgiji. Na Angleškem je novo ministerstvo konservativno; v Belgiji pa že dve leti katoliško konservativno ministersvo. Pomenljiva je lisičja tožba liberalca Frere Orbana v belgiškem zboru, da je vlada preveč izdala za vojaštvo. Če je pa Prusija obernila 4 milijarde za vojaštvo in orožje, je treba, da se tudi Belgija oskerbi; to pa ondotne liberalce strašno jezí. — Ruski car je popotval na Nemško v toplice. Ugiba se, če ima to popotvanje tudi političen pomen? Znamenito je, da samo ruski car je zdaj še samovladar. — Na Nemškem zbor silovito počenja zoper katol. Cerkev. Omenja tudi govornik zadnje zborniške borbe med cesarjem in zbornico, zaradi vojaštva, pa Kaulbachove in Straussove smerti. Slikarja Kaulbacha so bile zapeljale nove ideje, pričel je bil slikati v službi sedanje dobe in s tim je zgubil veliko svoje slave. Strauss, ki je pred 30 leti tajil Kristusa, je nepredval v neveri ter v poslednji knjigi še Bogá tají, postal je bil „darwinist“. Iz vsega je očitno, da té nove ideje izvirajo iz Nemškega. Take počenjanja so oznanovanci propada. Nemštvo bo propadlo, enako rimskemu cesarstvu.

Iz Amerike je omenil le ene slike, ki je čisto nova prikazen in sadanji čas dela velik šum, namreč, prizadevanja zatreti presilno žganjarstvo po tako imenovanih „temperenclericah“. Po več tisuč žensk namreč hodi po mestih od žganjarije do žganjarije, od kavane do kavane. Kamor koli pridejo, moliijo, pojejo in hrup delajo po svoji šegi, da bi izsilile iz žganjarja, gostilnika

itd. obljubo, da ne bo več žganja točil. Dr. Kosta je povedal in popisal to počenjanje, katerega pa ni ne hvalil in ne grajal, temuč rekel samo, da le v Ameriki je kaj takega mogoče. „Nar.“ je govornika neslano sméšil zaradi tega. Ne mara ni vedil, da imenovano počenjanje ne izbaja od katoličanov, ampak iz protestanško-puritanskih sekt, sicer bi bil morda raji molčal, kakor „patron“ luteranstva.

Vender vzrok „Narodove“ jeze najberže niso ameriške „temperenclerice“, ampak Kostov čversti govor, ki je vseskozi ostra obsodba in gorek bič za centralizem in razporsko rogovljenje v omenjenem listu.

Prestopivši na Slovensko je govornik ob kratkem naslikal nesramnost, ktera se je vrnila v slovenski časnik, kakoršne dosedaj še nikjer ni bilo. Če bi to bilo tudi res, nikar ko ni, kar je pisal oni list, bi noben pošten časnik ne mogel tega pisati. Govornik ne toži rad, pa čudi se, da državni pravdnik nima pomočka zoper tako pohujševanje, ko je vender paragraf zoper to v kazenski postavi. Take knjige je prav lahko pisati, pravi gosp. Kosta dalje. Pred kakimi 20 leti je Vehse pisal zgodovino nemških dvorov, kacij 100 zvezkov, pa tako škandalozno in lažljivo, da so bili v vsaki deželi prepovedani tisti zvezki, ki so njo zadevali. V vsih tistih zvezkih so bile strahotne laži nakopičene. Zato se tudi noben pošten pisatelj ne upa natezati (navajati) tega umazane pisarja. Kar je bil Vehse, to je „Narod“ s svojimi spisi „o nasledkih celibata“ —

Kdo slogo kalí, so pokazali „mladi“ zopet na Štarskemu, ki so zoper narodnjaka dr. Šuca priporočili človeka svoje stranke samo zato, ker je Šuc „klerikalec“.

Iz Tersta. Naj „Danica“ zopet enkrat iz Tersta kaj pové, da bodo njeni bralci vedili, kaj se tukaj v katoliškem, cerkvenem oziru godi. Imam povedati nekaj veselega, dosti pa tudi prav žalostnega. Posebno veselo je to, da družba vednega češenja presv. Rešnjega Telesa tukaj med tolikimi nasprotniki vsega, kar je cerkvenega in katoliškega, vendar tako lepo napreduje. Zarés, prav začuditi se je vsaki moral, ki je obiskal razstavo cerkvene oprave od 19. do 26. aprila t. l. v sakristiji pri cerkvi starega sv. Antona. Razstavljenih je bilo 5 plajšev za večernice; 31 mašnih plajšev, 12 humeralov, 26 mašnih srajc, 44 ovratnikov, 13 roketov, 72 korporalov, 105 purifikatorij, 72 pertičev, 12 burz za obhajilo, 10 oltarnih pertov, 10 blazinic za altarje, 13 kerstnih štol, 4 mašne bukve, 4 obredniki (ritvali), 27 opasnikov. In to vse so skupaj spravile marljive in darljive teržaške gospé, ki se štejejo k prvim družinam našega mesta. Prečastiti gosp. škof so vso to opravo dne 26. aprila sami blagoslovili in potem v krepkem kratkem govoru pohvalili blage družbenice, ki tako lepo kažejo svojo ljubezen do Jezusa in Njegove cerkve, ki se posebno v današnjem času odlikuje med tolikim sovraštvom do neveste Jezusove. Resnične in ginljive so besede, ktere so rekli, da kakor so pobožne žene Jezusa, od njegovih trinogov do čistega oplenjenega, v grobu obiskale, mu pertov in mazila pripravile in tako popraviti hotle oskrunenje, s katerim so ga hudobni judje žalili, tako tudi dandanes, ko sovražniki sv. Cerkve njo opleniti želijo in jo tako rekoč nago in golo pustiti v sramoti, pobožne žene in gospé skerbijo s trudom in darljivostjo za olepšanje cerkve in za čast Jezusove neveste, ker to, kar ji sovražniki kratijo, one velikodušno namestujejo. — Isterske revne cerkve, ki so bile z imenovano opravo obdarovane, bodo blagim gospém gotovo hvalo vedile, in verni bodo gotovo za vspéh te družbe molitve k Večnemu pošiljali.

Znamnje, da se katoliški duh zbujá, je gotovo, da omenjena družba se bolj in bolj oživlja in zdaj že v

mestu in po deželi 4649 udov šteje. Začetek je dober in upati je, da s pomočjo božjo in s prizadevanjem častitih duhovnih pastirjev bode se čedalje bolj med vernim ljudstvom vdomačila. —

Imam ti pa povedati tudi žalostnih prikazen sedanjega časa. Naši mestni očetje so zopet pokazali, kak duh jih vodi. Prav ponesli so se v svojem zmislu. Mestna blagajnica je dosedaj vsako leto plačevala stroške za procesijo na dan sv. Rešnjega Telesa. To je starodavna, večstoletna navada; kajti najde se ta strošek v najstarejših proštveh teržaškega mesta. Do letos so bili ti stroški vsako leto vzeti v mestni proštév (proračun), akoravno je že nekaj lét, odkar vlada liberalizem, zdaj tu zdaj tam eden ali drugi iz liberalne judovske in nejudovske stranke ugovarjal temu vsakoletnemu strošku in ga hotel izbrisati iz letnega proračuna. Ali do letos so vendar le plačevali, ne toliko iz prepričanja, kolikor iz strahu pred poštenim katoliškim ljudstvom teržaškim. Letos pa se je vse drugač zavilo. Dotični finančni odsék je sicer bil v večini za plačo tih stroškov tudi za to leto, v občnem zboru pa, ako ravno sta poštenjaka dr. Loser in baron Pascotini moško stala za pravico teržaških katoličanov, se je po nasvetu juda dr. Luzzata in nekaj po imenu katoličanov ta strošek izbrisal iz proštéva in sklenilo se je, da mestna blagajnica od zdaj zanaprej tudi solda ne bode več plačevala za omenjeno procesijo, češ, da je treba varčnim biti z občinimi denarji, da v mestno blagajnico davkov ne plačujejo le katoličani, ampak tudi judje in drugi nekatoličani itd.

Glejte, kako tanke vesti so naši mestni očetje! Res, hvale vredni principi „varčnost in pravičnost“! Pa poglejmo malo, ali je to resnica? Naši očetje so si tedaj za geslo vzeli varčnost? Kaj pa da! Le en izgled izmed toliko družih. Ni še dve leti, kar so naši mestni očetje tisuče in tisuče potrosili za olepšanje mestne hiše, v kateri imajo svoje vrade, in letos pred očmi vsega ljudstva ravno tisto hišo podirajo, da bodo na njenem mestu novo palačo zidali, se vé, da z denarjem, ki ga plačuje občinstvo. Potrošene tisuče za popravo hiše in tiste, ki jih podertija požira, so tu tedaj naši očetje v morje vergli, toraj je treba varčnim biti pri stroških za procesije! To je varčnost, da se Bogu smili! Pri eni strani pešico soldov hraniti, pri drugi pa tisuče v morje metati! — „Pravičnost tirja“, besedujejo modri in tankovestni naši očetje, „da nihče ne plačuje stroškov za reči, ki niso zanj, katerih se ne vdeležuje, od katerih nobene koristi nima.“ — To je pokrivalo hudobnega počenjanja proti cerkvi. — Stroški za procesijo sv. Rešnjega Telesa so prešteti in postavljeni na 850 gl., od katerih se po potrosi le kakih 650 gld., drugi ostanejo v mestni blagajnici. Če primerjamo število katoličanov v Terstu s številom nekatoliških prebivalcev, pride od gori imenovanih stroškov na katoličane 611 gl., na gerke 7 gl., na protestante 9 gl., na jude 23 gld. Vidite tedaj, kaka strašna krivica se godi nekatoličanom, ako bi se še zanaprej za imenovano procesijo kaj iz mestne blagajnice plačevalo. Pa bo rekel kdo: „Ni pravično, da nekatoličani plačujejo tudi to malenkost.“

Prav, mi katoličani smo zadovoljni stroške za procesijo tudi sami plačevati; ali dovolite nam, da poštevamo natanko tudi v drugih občnih stroških, ki niso za nas, nas prav nič ne brigajo, od katerih mi prav nobene koristi nimamo in je tudi ne zahtevamo. V Terstu se potrosi vsako leto na sto tisučev za gledališča, za druge zabave, za mestno svečavo, za tlak itd. Vprašam, koliko je Teržačanov, mestnjakov, ki se vdeležujejo gledališnih in družih zabav? Morebiti od sto eden ali malo več. Vsi drugi se za to ne menijo, nobene koristi od tega nimajo, celo bi rajši vidili, da bi tih zabav ne bilo, ker jim nedolžne otroke pačijo. In vendar se gledališča

in druge zabave zderžujejo in podpirajo iz mestne blagajnice, v katero tudi naj revniši delavec, ki večkrat kruha strada, davke plačevati mora. Naj se varujejo mestni očetje pred nasledkom principa: „Mestna blagajnica ima plačevati le za to, kar je vsim na korist, česar se vsi srenjani vdeležujejo“, kajti, ako bi kdo naše okoličane o tem principu podučil, ako bi si ga oni dobro v glavo vtepli, bodo rekli: Vi mestnjani, gladki tlak je za vas, da ravne pota ne nagajajo vašim kurjim očesom, po naših vaséh pa so pota tako slabe, tako raztergane, da je treba gledati, da človek zdrave noge domú prinese: plačujte si tedaj tlak sami, ker ni za nas, ampak le Vam na korist; Vi imate tudi lepo svečavo po svojih ulicah in tergih, ki vam kaže ravne in krive pota, ali po naših vaséh je vse tema, ako bi nam ljubi Bog svojih lučic na nebu ne prižigal, ali ako jih črni oblaki pokrivajo; plačujte si tudi drago svečavo sami, zakaj naša je zastonj, in od Vaše nimamo nobene koristi. Tako bi lahko in bodo tudi modrovali okoličani in drugi srenjani, ako bodo dobro zapopadli moč gori omenjenega principa naših mestnih očetov.

Pa kaj bom dalje govoril, sej jim ni za princip, ne za varčnost, ampak le za to, da bi zavirali cerkvene obrede in dušili katoliški duh, ki jim v svojem razvijanju toliko skerb dela. Liberaluška svojat misli, ker mestna blagajnica ne bode več plačevala dotičnih stroškov, da tudi procesije več ne bo na dan sv. Rešnjega Telesa. Pustimo jih pri njih mislih, bodo nam po prazniku povedali, kako je bilo. — Omenjeni sklep mestnega starašinstva je zbudil občno nezadovoljnost, tako, da se najberže že enemu ali drugemu mestnih očetov hlačice tresejo, pa naj se ne plaši, katoličanje so razžaljeni, to je res, ali maščevali se ne bodo drugač kakor da bodo skerbili, da se letos, ako nam Bog da lepo vreme, procesija sv. Rešnjega Telesa napravi še lepši in slavnější, kakor je bila druge leta in to brez škode mestne blagajnice. Še je v Terstu dosti blagih duš in pravih poštenjakov, ki bodo prostovoljno zložili potrebno svoto za stroške imenovane procesije, in naši očetje, ako se še niso, se bodo na sv. Rešnjega Telesa dan prepričali, da niso zastopniki našega ljudstva.

Marija pomaga!

(Radoslav po „Mon. Rosen“.)

Potert sem skoraj bil terpin,
Sercé sred grenkih bolečin
Prebadal je obupa meč,
Ni mislilo otetbe več.

Pa v sredi temne, glej! noči
Milôtna zvezda zablišči,
Pomagati pripravljena
Je: Jesu cordis Domina! *)

Proseče ko ozre se, koj,
Sercé do Njé, dobí pokoj,
Žareče mili plam zvezde
Obriše, ustavi vse solzé,

In dobra Mati vsih sirót,
Studenec živi vsih dobrót,
Od Sina sprosi, mi podá
Tolažbo, zljajša skerb sercá.

*) Gospá Jezusovega Serca.

Zato dviguje se sladkó
Otéto serce in okó
K toláznici v nebeški kras,
Zahvalo péva ji na glas.

In verno v prihodnosti,
O Mati! v Té čem upati,
In to čem spolnovati res,
Dokler ne vgasne luč očés. —

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Deržavni zbor je šel počivat. In sad? Pričakovati je bilo, da bo celil rane strašnega poloma; delal pa je verske postave. „Botschafter“ pravi: Ko je obertnijstvo venelo, trgovstvo omagovalo, delavstvo zmiraj v večem pomanjkanji tonilo, so liberalci imeli košate govore zoper duhovne in jezuite, zoper Rim in „römlinge“. Ploskali so jim zlasti „mladonemci“ in „mladoslovenci“; kaj so rekli naj zvestejši katoliški podložni k temu, to je znano. Cerкви britkosti delati, kakor se godi v zborih in zunaj zborov, to še ni nikoli dobrega sadu rodilo. Bog je začel s težkim kladvom boleznih in lakote na srce biti; blagor jim, kateri njegov glas umevajo v svoje spreobrnjenje. — V delegacijah so se poslanci kerčili zlasti za vojaštvo kaj izdatnega dovoliti. — V teh okolišinah govoré, da se ministerstvo majé, gotovo se še ne vé.

Rimsko. Piju IX so za njegov prečastitljivi 82. god 13. majnika od vsih strani prihajale neštevilne vošila. Kaj tako velikanskega še ni bilo slišati. Od sovražnikov oropan, zapuščen od vsih velikih in mogočnih na zemlji, sovražen od vsih nevrednih in zaverženih: je in ostane Pij IX véliki kralj-papež, ljubljen in spoštovan od vsih dobrih in poštenih po vsem svetu, kakor noben drugi človek na zemlji. Kakor so mnogoteri vošilci, tako tudi vošila.

Študentovskih vošilcev z raznih univerz n. pr. eden, „medicinar“, v prečudo lepem latinskem pismu zaterjuje med drugim, kako si je vedno svést, „da Pij IX, luč resnice, ne bo odšel v nebesa, dokler ne bodo razkropljene brezbožne temé, ki svet omračujejo, in dokler na novo ne posvetijo zvezde edinosti in pravice.“ — Tri prečastitljive obletnice gredó za verstjo: 13. majnika, rojstveni god sv. Očeta; 16. rožnika, o katerem Pij IX stopi v devet in dvajseto leto svojega naj višega pastirstva, in poslednjič 21. rožn., osem in dvajseto leto njegovega kronanja. Kteri niso sreče vošili o prvi priliki, jo vošijo lahko o drugi ali tretji, pravi „Unità“.

Daljne naznanila so tako veličanske in vesele, da se ne dá popisati. 13. majnika se poroča v „Unità“ med drugim: Proti enajstém so bile vse vatikanske dvorane polne obiskovalcev. Kardinali, prelati, svetni vradniki, vojaštvo, plemstvo, vsi so imeli tam svoje namestovalce. — Ravno o tej uri, kakor pišejo, so se sv. Oče prikazali tolikemu številu svojih zvestih otrok. Do šestih zvečer je bilo prišlo že sto tisuč (100,000) pisem in tri sto telegramov. Pa to ni še vse „Voce della Verità“ 13. maja med drugim piše: „V tem ko se je to godilo (zasliševanje itd.), smo vidili bremena velikih košar prinašati v vatikanske sobe; prašali smo, kaj je v njih. Bile so pisma, pisma in še le pisma in adrese z vsakterimi vošili, ki skupaj sujejo že osem dni, danes pa jih je kar cela povodenj. Koliko jih je in kaj so vse te pisanja, ni moč zdaj vediti. To pa smemo reči, da na vse se bo ozir jemal.“

Kaj bodo rekli izdajavci svoje vere in svojega

vesoljnega očeta k takemu velikanskemu ljudskemu mnenju? To, to je ljudsko glasovanje! „Osservatore Romano“ pravi: „Že več dni prihaja do sv. Očeta na sto in tisuče pisem od njih preljubljenih sinov na Laškem; vsako pismo obsega vošila celih deržin, ki spričujejo ljubezen, zvestobo, vdanost do naj višega poglavarja sv. Cerkve“. Pristavlja, da bi bilo sicer nemogoče na vse odgovoriti, vedó pa naj pisavci v svoje oserčenje, da njih imena in njih izreki pridejo vsi pred oči vesoljnega Očeta vsih vernikov, kateri z vso priserčnostjo kliče naj boljših nebeških blagoslovov nad svojo otroke.

Francosko ministerstvo „Broglievo“ je verženo in imajo že novo. Najberže Francozom rudečkarji še niso dosti kervi izpustili!

Iz Vratislava. (Konec.) In poslednjič, ali morete pričakovati, da si bote v svoji službi pridobili premoženja in bogastva? Paj sej veste, kaj pravi sv. pismo: Kdor iše blaga tega sveta, se zaplete v zanke sata-nove; kdor ga iše kot mašnik, je dvakrat zgubljen človek. Utegne priti čas, pa sej je že prišel in je res tukaj, ko bodo vam za vaše grenko prizadevanje in delo odtegnili vsakdanji kruh, ko bote terpeli lakoto, pomanjkanje, revšino in bote, kakor nekdanj aposteljci, brez palice in torbe morali iti med svet v spričevanje, da nič nočete, nič ne išete, nič ne želite, kakor Kristusa in njegovega kraljestva, ko je morebiti v sklepu večne modrosti sklenjeno Cerkev pripeljati nazaj v stan njene prejšnje revšine, da bo v novo obogatela s pravimi mašniki in s pravimi spoznavavci sv. evangelija. To vse ste premislili, čas in njegove dogodbe so vam vsaki dan oznanovale, vaši viši vam niso zakrivali trudov, skerbi, nevarnosti, skušnjav, žaljenj, britkih preganjanj, ki vas pri vstopu v mašništvo pozdravljajo in spremljajo; jaz sam — bila mi je vestna reč — sem vam, preden sem vam pustil podeliti določivno posvečevanje, še z očetovsko ljubeznijo in skerblijivostjo zaklical: Pač vam zamorem dati delo, stisko, terpljenje, ne pa vsakdanjega kruha, ne mirnega prebivališa za vaše delovanje in zaslužene prostosti od skerbi za pozemeljsko. In kaj ste mi odgovorili? Brez odlašanja in enoglasno ste mi odgovorili: K komu naj gremo? Kristus ima besede večnega življenja in mi verujemo in spoznamo, da je on Sin Božji, nam poslan k resnici in pravičnosti in posvečenju! Njemu hočemo služiti, njegov evangelij oznanovati, njegovo kraljestvo hočemo razširjati — njemu hočemo živeti in umreti — sebi v zveličanje in v zveličanje bratom! Pri takem mišljenji, pri takem mašniškem mišljenji, pri takem čez pozemeljsko, nečimerno in minljivo vzvišanem in v večno obernjenem mišljenji bi bila nezaupnost greh — in jaz le zamorem prositi in moliti: O moj Gospod in moj Bog, ohrani jih v tem mišljenji, da bodo zvesti spoznani do konca!

S takim zaupanjem, ljubljeni sinovi in bratje! vas tedaj pošljem med svet, kakor jagnjeta med volkove. Bodite previdni kakor kače in priprosti kakor golobje. Varujte se pa ljudi; zakaj izdajali vas bodo sodnikom, in pred namestnike in kralje bote gonjeni zavoljo Kristusa, njim in novim nevernikom v spričevanje. Ako vas pa izročé, ne premišlujte, kako ali kaj bote govorili, ker tisto uro vam bo dano, kaj govorite. Zakaj ne vi ste, ki govoré, ampak Duh vašega Očeta, kateri v vas govori. Tako je govoril nekdanj Gospod svojim učencem, in tako govorim jaz danes v njegovem sv. imenu vam!

Tako tedaj pojdit na polje Gospodovo; zakaj žetev je velika in delavcev je malo! In skazujte se mašnike po Sercu Jezusovem, da ne pristopate drugač k altarju daritev nove zaveze Najvišemu darovat, kakor z vredno

pripravo, s čistim srcem in zbranim duhom. Zakaj to je naj više, naj svetejše opravilo, katero je izročeno ljudem, ki vas naj tesneje z Bogom zedinja, in za katero vas angeli nebeški zavidajo. In skažite se goreče oznaovalce evangelija, kateri prinaša luč v temo in resnico v zmoto, tolažbo v žalost, in je nam svitla zvezda na poti iz časa v večnost. In skazujte se delivce zveličavnih skrivnost Božjih, bodi si pri kerstnem kamnu ali v šoli, v spovednici ali pri bolniški postelji; ako namreč sami niste prešinjani od sv. Duha, kako hočete napolnovati duše, ki so vam izročene, da jih blagoslovljajte in posvečujete k resničnemu življenju v Bogu v sredi med nesvetim svetom. Bodite poslednjič stanoviti v boju za kraljestvo Božje kot serčni vojaki Kristusovi — obdani z oklepom vere in ljubezni in s čelado upanja v naše zveličanje; in ne bojte se njih, kateri telo umoré, duše pa ne morejo umoriti, temuč bojte se veliko bolj tistih, kateri storijo telo in dušo nesrečno v peklu, da se kdaj, ko bo vas Gospod, Bog mirú, poklical od vašega zemeljskega dela in od vašega zemeljskega boja, zamorete ločiti z zavednostjo: Dobro sem se vojskoval, ték dokončal, vero ohranil; zdaj mi je prihranjena krona pravičnosti, katero mi bo Gospod dal tisti dan, ne pa samo meni, temuč vsim, kateri ljubijo njegov prihod. K temu naj pomaga trojedini Bog in njegov blagoslov, blagoslov Očeta in Sina in sv. Duha naj vas razsvetli in potrdi ter naj vas pripelje z dnevor boja in žalosti v dneve zmage in mirú njegove sv. Cerkve.

Listek za raznotero robo in blago.

Vélíki novi zvon za Šmarno goro pride prihodnji teden, nekako od torka do četrtega, iz dunajskega Novega mesta na ljubljanski kolodvor. V saboto ga bodo peljali na Šmarno goro, in 3. nedeljo po Binkoštih bode véliko opravilo v ta namen. Téhta zvon 52 stotov in je za šenklaškimi prvi na Kranjskem. —

Pred malo dnevi so iz Ljubljane iz Samasove zvonarne peljali štiri nove zvonove za Sveto goro pri Gorici.

Iz Ljubljane. „Birmiski spomin“, ali obširno razlaganje zakramenta sv. birmе za odrasle birmance, z molitvami za domačo in očitno službo božjo. To je naslov čisto novih bukvic s 176 stranmi, ki so ravno kar prišle na svitlo in niso le samo prijetno darilo za birmance, ampak tudi posebno pripraven pomoček tistim, ki za sv. birmo podučujejo. Spisal in založil jih je g. J. Gros, duh. ljublj. škofije, zlasti na prošnjo štajarskih gg. duhovnov in s tim gotovo vsim vstregel. Dobivajo se pri g. H. Ničmanu.

Za napravo orglarske šole so zagotovili: Po 50 gl. na leto č. g. fajm. Jak. Gros; — 50 gl. za prvi-krat in potlej še vsako leto kaj č. g. deželni poslanec in fajm. M. Tavčar, s pristavkom, da naj bi se visoki gg., ktere to posebno tiče, poprijeli te tolikanj potrebne naprave; — 5 gl. č. g. Jož. Jerič. Tudi se je te dni oglasil prav pošten mož g. O. iz Notranjskega, ki bi rad dal enega ali dva prav zmérna sina v tako šolo. Kdor tedaj ima dobro voljo in želi kaj storiti v ta namen, naj bi blagovolil pohiteti, da se reč v ték spravi.

Grof Andraš, ki je lani postavil nauk, da vsak narod ima pravico obliko vladstva sam si dati, se je v ravno tisti delegaciji 28. aprila 1873 v zvezi z Bizmarkom postavil za pregledovavca papeževe volitve in obljubil je liberalnemu zboru, da bo „čul nad tem, da se

prihodnje papeževo volišče (konklave) ravná po cerkvenem pravu“. — Prašanje eno je, kakošne zapopadke o tem pravu in kakošno pravico do tega nadzorstva imata Bizmark in Andraš; vprašanje drugo pa, če bodeta nadzornika res še živela takrat, kadar bi hotla papeževo volitev nadzorovati?

Iz 86 kloštrov v Rimu so dosadaj pregnani redovniki ali redovnice, ki so imeli v njih popolnoma lastno, pravično prebivanje. Ko bi bil Turk Rim oropal, bi se morebiti kaj tacega ne bilo dogodilo. In kdo ima kaj od tega?! Večkrat se bere, da ljudje od lakote cepajo po mestu. Je to svoboda? omika? napredek? Zagernite si obraz, liberaluhi!

Rimski rogovilski časniki pokajo jéze in žolča zaradi tolike ljubezni in vdanosti, ki so jo Rimljani skazali sv. Očetu za god. Naj berže tudi drugod tako, zakaj Neroni in Voltéri so si povsod enaki.

Laška svoboda. V Torinu se ima v malo dnevih do 1000 delavcev odpraviti iz delavnic kraljevega arzenala. O prestrašna in kervava prostost! kliče „Unità“.

Novošegna neolika. Lahy so bili s kanonami mestni zid razdžali, da so prišli v Rim in so Rim pravemu posestniku ugrabili. Rekli so: Zdaj bomo pa Rim „omikali“. Omikovali so ga z grabljenjem kloštrov, duhovskih posestev in dobrotnih naprav; omikovali z zmira večimi davki, z zmira večí lakoto, da ljudje že po ulicah umirajo, pa z morijo in klanjem papeževih služabnikov in družih poštenih ljudi. Omikovali so ga s strašnim pohujševanjem mladine in vsega ljudstva. Omikovali so ga tako, da je undan, 30. aprila, poslanec Mussi v laški zbornici svojim tovaršem povedal: da Rim ima neolikano vlado, rekoč: „Laška vlada je izgled necivilne vlade.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Po preč. kan. P. Urhu 1 gld. sr. — Neimenovan 2 gl. st. den. — Iz Kamnika 20 frankov v zlatu. — Po gosp. Dolencu 1 gl. — M. Žb. z. Z. L. 1 gld. st. den. „za vezilo“. — Po preč. O. in gvard. Salvator Pintarju 50 gl. (In 50 gl. za misijone po ravno tém.) — Od sv. Katarine pri Topolu sv. Očetu papežu Piju IX za vezilo 5 gl. bank. in 2 gld. sr. st. den. — G. J. R. 2 gl. Po gosp. Dolencu 1 gl. s prošnjo blagoslova za srečno zadnjo uro. — Č. gosp. A. Košir. 5 gl. — Po gosp. Rozmanu 1 gl. sr. — Po gosp. Koderju: Iz ipavske Planine J. N. 2 gosp. 50 kr. v sr.; M. P. 2 gl. sr. s prošnjo sv. blagoslova za srečno zadnjo uro; iz Postojne 1 gl. — G. A. Smrekar 2 gl.; pr. blag. za sreč. zad. uro. — Neimenovane iz vodiške fare 3 gl. proaeče sv. blagoslova za srečno zadnjo uro. — Po gosp. Bl. Petriču iz Blagovice 3 gl.

Za Bosno: Neim. 4 gl. v sr. za tabernakeljne. — Iz Postojne v pomoč za tabernakeljne 1 gl. — M. Venet 3 gl. — M. V. 5 gl. po gosp. kan. Kramarju. — Po gosp. Bl. Petriču iz Blagovice 3 gl.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. J. Vertinu v Negaunee: Menj. vred. 22 gl.; „Dan.“ za celo to leto 6 gl. 60 kr. za Vas, za J. V. pa do zad. jul. 1875 plačano; imen. poslan; 1 gl. 40 kr. ost. za drugo naroč. — G. L. Mož. v Kev.: Vse vravnano, imen. posl.; „Dan.“ se pošilja. — G. J. Buhu: Vse liste prejel in dvakrat odpisal. Hvala za dop. — P. n. J. D. v T.: Je vravnano, da dobite doželeno.

Odgovorni vrednik: Luka Jeran. — Tiskarji in založniki: Jožef Blaznikovi dediči v Ljubljani.